

Upravištevno: Ljubljana, Pucinijska ulica 5.
Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Insertni oddelki: Ljubljana, Pucinijska ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42
Iskjučno zastopstvo za oglaševanje v Italiji in
inozemstvu: UPI S. A., MILANO

Računa: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-
čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje
Italije: Servizio Conti, Cor. Post. No 11-3118

Weiterhin erbitterte Kämpfe in Süditalien

Erfolgreich geführte Gegenangriffe — Nur örtliche Kämpfe an der Ostfront — 65 Feindflugzeuge abgeschossen

Führerhauptquartier, 22. Mai. DNB. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der italienischen Südfont griffen starke feindliche Infanterie- und Panzerkräfte weiter mit Schwerpunkt im Abschnitt Leno-Pontecorvo an. Wiederholt in den Ort Pico eingedrungen, wurde der Feind in sofortigem Gegenstoß wieder zurückgeworfen. Auch im Raum nordwestlich Pontecorvo warfen Gegenangriffe den Gegner nach Süden und beseitigten einige gestern errungene Brückenköpfe über den Liri. Um Pontecorvo toben erbitterte Kämpfe, in denen der Feind schwere blutige Verluste erlitt, ohne Erfolge zu erzielen.

Ein deutscher Kampffliegerverband griff in der vergangenen Nacht motorisierte Kolonnen des Gegners im Raum von Fondi mit gutem Erfolg an.

Bei den schweren Kämpfen der letzten Tage hat sich eine Flakbatterie der Luftwaffe unter Führung von Oberleutnant

Barg durch besondere Tapferkeit ausgezeichnet.

Von der Ostfront werden nur örtliche Kämpfe gemeldet. Am unteren Dnepr wurde südlich Dubosari eine Flussschleife freigezogen und die dort eingeschlossene bolschewistische Kampfgruppe vernichtet.

Nordamerikanische Kampffliegerverbände führten gestern Angriffe auf Ortschaften und Personenzüge in Nord- und Mitteldeutschland. Es entstanden Verluste unter der Bevölkerung. Leichte Flakbatterien der Luftwaffe und Marineflak schossen 32 feindliche Flugzeuge ab. In der letzten Nacht machten britische Bomber ohne Rücksicht einen Terrorangriff gegen das Stadtgebiet von Duisburg und auf mehrere andere Orte im rheinisch-westfälischen Raum. Es entstanden Schäden. Die Bevölkerung hatte Verluste. Trotz schwieriger Abwehrbedingungen wurden 33 viermotorige Terrorbomber vernichtet. Schnelle deutsche Kampfflugzeuge griffen Einzelziele in Ostengland an.

Naglo japonsko prodiranje v Honanu

Sanghaj, 22. maja. Čungkingški vojaški zastopnik priznava, da japonske operacije v pokrajini Honan naglo napredujejo. Reuter govori v nekem posebnem poročilu iz Čungkinga celo že o ogražanju Siana, glavnega mesta pokrajine Senci, odkoder vodi stara vdorna pot v pokrajino Sečuan.

Japonske čete korakajo v dveh kolonah proti zapadu, prva vzdolž lunghajskih železnic, kjer je že dosegla Tajing, druga pa po dolini reke Lo, ki teče sporedno z gornjo železnico. Ta je po poročilih iz Čungkinga motorizirana. V Čungkingu se boje, da bodo Japonci obšli trdnjavo Tungkuang, ki leži v loku Rumene reke. Čungkingški zahteva z vsem poudarkom, naj ameriško letalstvo na Kitajskem, ki se je doslej omejevalo predvsem na gverilsko vojno v Honanu udari sedaj z vso svojo silo.

Pomenbna Tojova izjava o japonski pripravljenosti

Tokio, 22. maja. Min. predsednik Tojo je izjavil v soboto zvečer v govoru, ki ga je imel v državni kadetnici, da je Japonska s svojim stalnim prizadevanjem v zadnjih dveh letih dovela svojo vojno silo na tako stopnjo, da je sedaj pripravljena na izkoristiti prvo priliko, ki se ji bo ponudila ter zadati sovražnikom četam odločilni udarec pa tako preprečiti sovražniško namero, da bi vojno nadaljevala. Tojo je izjavil: »Japonska vojska je dosegla, kar se tiče njene vojne sile, tak višek, da lahko čaka na priliko, ko bo sovražnikom četam zadala odločilni udarec ter jim tako vzela sieherno voljo za nadaljevanje vojne.

Tej Tojovi izjavi pripisujejo poseben pomen, ker jo smatrajo za znak, da se »taktika izkvaritve«, ki jo je Japonska uporabljala od pričetka ameriške protiofenzive na Guadalcanaru, sedaj približuje svojem koncu ter da se blizu dan velkopotezne ofenzive japonskih čet. Zlasti opozarja, da rodi ureditev fronte ter zvišanje vojne proizvodnje v zadnjih dveh letih sedaj svoje sadove, kar je omogočilo Tojo tako pomembno napoved.

Čungking priznava japonske uspehe

Sanghaj, 21. maja. Po enotedenskem odmoru v vojnem pohodu v Honanu, je priznal vojaški zastopnik v Čungkingu, da so japonske čete prodrele po lunghajski železnici dalje proti zapadu ter dosegle Senhsien, 130 km vzhodno od Lojanga, kjer so se združile z japonskimi oddelki, ki so preletali Rumeno reko. Nadalje je priznal, da se japonske čete zbližajo ob kolenu Rumene reke v pokrajini Senci, kar pomeni, da bodo napadli trdnjavo Tunhkan, strateški ključ te pokrajine. Vzporedno z operacijami vzdolž lunghajskih železnic pa prodirajo japonski motorizirani oddelki v dolino reke Lo južno od Lojanga. Doslej so dosegli Čanghjuen, 116 km južnovzhodno od Lojanga. Borbe v Lojanju, je zastopnik dodal, ki so ga Japonci obkolili, se še nadaljujejo.

Čungkingški sporazum z boljševiki na pritisk

Tokio, 20. maja. Vesti iz Čungkinga kažejo, da je prišlo pri zadnjih razgovorih do nekakega sporazuma med čungkingško vlado in kitajskimi boljševiki. Kakor beleži agencija »Domei«, je prišel v Čungking zastopnik kitajskih boljševikov Lincuhun. Domneva se, da je uspelo kitajskim boljševikom doseči znatne koncesije.

Po vesteh agencije so kitajski boljševiki postavili Čungkingu naslednje zahteve: dobave orožja in streliva, razširitev vplivnega področja 18. armadne skupine, ureditev vprašanja 4. armade in izpostavitve Yeh Tingsa in drugih kitajskih boljševikov iz zaporov, preosnova vrhovnega obrambnega sveta in priletnih kitajskih boljševičkih zastopnikov v ta svet, ukinitev prepovedi delovanja za vse one, ki niso pristali kuomintang.

Nedvomno je čungkingška vlada pristala na te zahteve tako, da so kitajski boljševiki zadovoljni. Čeprav trde, da je problem kitajskih boljševikov povsem notranjopolitičnega značaja, so vendar moralno popustili pritisku od zunaj.

Sanghaj, 20. maja. »Associated Press« poroča, da je kitajski komunistični zastopnik Lincuhun prišel v Čungking, da bi se pogajal s Čangkajškom.

Čungkingške zahteve

Bern, 20. maja. Novo imenovani vodja čungkingške vojaške misije v Zedinjenih državah general sangten je po vesti »Ex-

Podpredsednik Zedinjenih držav na poti v Čungking

Stockholm, 22. maja. Reuter javlja iz Washingtona, da je ameriški podpredsednik Henry Wallace odpotoval v Čungking.

Smrt kitajskega politika

Sanghaj, 22. maja. V Sanghaju je v soboto umrl znani politik in bivši minister Čenjunjen.

Zavezniki v skrbeh, da Nemčije ne bi mogoče premagati

Zeneva, 21. maja. Južnoafriški list »Cape Argus« razpravlja o nadaljnjem razvoju vojne in pravi: Če se sprašujemo, kaj povzroča visokim zaveznikiškim vladnim organom v zadnjem času največ skrbi, je to bojazen, da vse takozvane sovjetske zmage in vojaški ukrepi Angloameričanov na kopnem, na morju in v zraku ne bodo zadoščali za zlom nemškega odpora. O angloameriških strahovalnih napadih ugotavlja: Ideja, da bi bilo mogoče Nemčijo premagati z bombnimi napadi, je blazna. Taki napadi povzročijo sicer v Nemčiji razdejavanja, vendar pa ne dosežejo nikakih odločilnih rezultatov.

Pariz, 21. maja. Z vprašanjem invazije se bavi »Matin« in piše, da je gotovo, da bo prišlo do invazije, toda Nemci jo bodo pravočasno opazili, ker je treba zanjo preveč priprav. Teh pa Nemci nikakor ne bodo mogli preprečiti.

Prisilni pristane ameriškega bombnika na švedskih tleh

Stockholm, 21. maja. Neki ameriški štirimotorni bombnik tipa »Leteča trdnjava«, ki je priletel v petek opoldne nad južno obalo Švedske. Švedsko protiletalsko topništvo ga je obstreljevalo in prisililo, da pristalo v bližini Ystad. Švedsko vojaštvo je vzelo v svoje varstvo pokodovano letalo. Njegova posadka, ki je štela 10 ljudi, je bila internirana.

Degaullvske zahteve

Vigo, 20. maja. De Gaulle list »Petit Marocain«, ki izhaja v Casablanci, zahteva od portugalske vlade izročitev bivšega francoskega generalnega rezidenta v Maroku Noguessa in bivšega francoskega generalnega guvernerja v Alžiru Chateila, ki sta svojas skupno z Darlanom predala francosko Severno Afriko Britancem in Severnoameričanom, pozneje pa zbežala pred zasledovanjem de Gaulleja na Portugalsko. Za to zahtevo tiče boljševiški krog v francoski severni Afriki, katerih vpliv je sedaj tako močan, da se lahko drznejo staviti takšne diktate.

Zaključitev britanske imperijske konference Rešitev mnogih perečih vprašanj je bila odložena na čas po vojni

Zeneva, 19. maja. Angleška imperijska konferenca je bila nenadoma zaključena čeprav so angleški listi še te dni javljali, da bo potekala na 8 dni. Zaključni govori, zaključni komunikacije in angleški komentarji nudijo jasen dokaz, da je Churchillov poizkus, da bi zdrazil razpad britanske imperije, klavno propadel.

Berlin, 19. maja. Diplomatski dopisnik DNB-ja dr. Siegfried Horn piše:

Konferenca britanske imperije je bila zaključena s skupno izjavo in kratkim nagovorom udeležencev. Niti izjava niti govor udeležencev niso dali opor za pozitivno delo. Tudi tako vnet bojaven za imperij kakor je Smuts, je moral priznati, da niso bile rešene pereče zadeve, temveč so se pojavila nova vprašanja, zaradi česar ne more biti govora o »konferenci imperije«. Tudi Reuter ugotavlja, da bo mogoče pravo konferenco sklicati šele po vojni, ker je v današnjem času nemogoče napraviti končnoveljavne pogodbe. Pojasnila pa potrebuje ugotovitve dnevnika »Exchange Telegraph«, ki pravi, »da ni bila sklenjena strožja organizacija imperije, kar sta predlagala lord Halifax in Curtin, in da ta problem v deklaraciji sploh ni bil omenjen«. Iz tega sledi, da se Churchillova namera da bi povezal dele britanske imperije, ki stremeno narazen, ni mogla uresničiti, z drugimi besedami: Konferenca je bila poraz moža, ki ima vse interese na tem, da se reši predsodkov in očitkov, da pod njegovim vodstvom nevarno propada britanski

Rumunska sodba o angleških obljubah

Bukarešta, 22. maja. Pod naslovom »Angleške obljube« prinaša »Capital« članek o angleški krivdi za to vojno. List piše: »Angleška krivda je temelj predvsem v demagoškem sistemu neučinkovitih obljub, ki ga Anglija tako na široko prakticira in s katerim je že toliko narodov speljala na led«. Nato se bavi s podrobnimi učinki te angleške metode od kitajskega spora pa do jamstev Poljski, Norveški, Jugoslaviji in Grčiji. Končno razpravlja o atlantski listini kot nekakšni skupni obljubi jamstva vsem državam, zlasti malim; ki jim zagotavlja njihovo neodvisnost. »Od te izjave so pretekla že tri leta, pravi rumunski list, »rezultat pa je ta, da so zavezniki dovolili Sovjetski zvezi, da sme zasedi Finsko, imeti svoje čete v Norveški, si do polovice vključiti Poljsko, popolnoma pa baltske države. Beneš bo odprl sovjetsko podružnico v srednji Evropi, v Jugoslaviji rovari Broz-Tito, grški in bolgarski komunisti pa delajo načrte o neki zvezi sovjetskih balkanskih republik. Kljub vsemu Anglija še vztraja na svojih obljubah in zagotavlja ter govori o končni zmagi ne upa pa si točno povedati komu bo ta končna zmaga pripadla.

Nova zastava italijanske republike

Milan, 22. maja. Z Ducejevim odlokom, ki je bil objavljen v italijanskem uradnem listu, je bila določena nova zastava italijanske socialne republike. Zastava obstoja iz dosedanj trobojke, sivojelen križ pa je z nje odpadel. Na vrhu zastave ima v sredi črnega orla z razprostrtimi peruti, ki stoji na vodrovno položnem fašistčnem liktorskem snopu.

Novi župan Budimpešte

Budimpešta, 22. maja. Občinski svet v Budimpešti je izvolil za župana Akosa Farkasa. Novi župan je bil pred svojo izvolitvijo vodja mestnih obratov. Pripada krogu prijateljev I. 1936 umrlega ministrskega predsednika Gombosa.

Beveridge se zavzema za žide

Stockholm, 21. maja. Sir William Beveridge je zavezel o vprašanju židovskega narodnega doma v Palestini svoje stališče ter Židom obljubil svojo pomoč. »Bojevali bi se zama«, tako je dejal, »če ne bi našli pravilne rešitve židovskega problema«. S tem sicer ni menil, da bi bilo treba vse židovsko pleme nekatje skupno naseliti, temveč da je treba najti ureditev, ki bo Židom olajšala obstoj. Židovski problem je svetovni problem.

Demanti windsorskega vojvode

Stockholm, 22. maja. Kakor poroča agencija Reuter, je Windsorski vojvoda demantiral govorice, ki krožijo o njem v Zedinjenih državah, da namerava podati ostavko kot guverner Bahamskega otočja ter zaprositi za ameriško državljanstvo. Vojvoda je označil te govorice za »fantastične«.

Kako pristopajo z angleškimi vojaki na dopustu

Zeneva, 22. maja. »Daily Express« se pritožuje nad postopanjem z vojaškimi dopustniki v Angliji. V nobenem britanskem vele mestu ni prav nič poskrbljeno za kako razvedrilo vojakov. O vojaških domovih ali stanovanjih za čete, ki potujejo skozi te kraje, sploh ni govora. Vojak, ki mora na daljši vojni prenočiti, postane običajno žrtev spretnih in podlih sleparjev. Na kolodvorih pade v roke temnim elementom, ki ga spravijo v privatna stanovanja, v katerih mora plačati za eno noč povprečno po 25 šilingov (okrog 160 lir) in kjer mora deliti kako majhno in umazano sobico z več drugimi, neznanimi osebami. Če naslednje jutro snoh dobi zajtrk, je ta po navadi neuzit. »Daily Express« poudarja, da je vse skupaj škandal, ki že dolgo traja, čeprav se je že mnogo ljudi pritožilo pri poslancih in pri sami vladi. Slednja je izjavila, da se v take privatne zadeve ne more vmešavati, ker ji manjka potrebnih pooblastil.

Še vedno ogorčeni boji v južni Italiji

Uspešni protinapadi — Na vzhodnem bojišču le krajevni boji — 65 sovražnikovih letal sestreljenih

Führerjev glavni stan, 22. maja. DNB. Vrhovno poveljništvo oboroženih sil objavlja:

Na italijanskem južnem bojišču so napadale močne sovražnikove pehotne in oklopniške sile dalje s težistem v odseku Lenola-Pontecorvo. Sovražnik, ki je ponovno vdrl v kraj Pico, je bil v takojšnjem protinapadu vržen nazaj. Tudi na področju severozapadno od Pontecorva so vrtili protinapadi sovražnika proti jugu in odstranili predmostja, ki so bila večerj ustvarjena preko reke Liri. Za Pontecorvo divjajo ogorčeni boji, v katerih je doživel sovražnik težke krvne izgube, ne da bi dosegel uspehe.

Oddelki nemških bojnih letal je napadel v pretekli noči z dobrim uspehom motorizirane kolone sovražnika na področju Fondi.

V težkih bojih zadnjih dni se je s posebno hrabrostjo odlikovala protiletalska baterija letalstva pod vodstvom nadporočnika Barga.

Z vzhodnega bojišča javljajo le krajevne bitke. Ob spodnjem Dnepru je bilo osvobojeno južno od Dubosarija ozemlje v ovin-

ku reke in je bila tamkaj obkoljena boljševiška skupina uničena.

Oddelki severnoameriških bojnih letal so večerj napadli kraje in osebne vlake v severni in srednji Nemčiji. Nastale so izgube med prebivalstvom. Lahke baterije protiletalskega topništva letalstva in protiletalsko topništvo mornarice so sestrelile 32 sovražnikovih letal. V pretekli noči so izvedli britanski bombniki, ne da bi videli zemljo, strahovalni napad na mestno področje Duisburga in na več krajev na rensko-westfalskem področju. Povzročena je bila škoda. Prebivalstvo je imelo izgube. Kljub težavnim obrambnim pogojem je bilo 33 strahovalnih bombnikov uničenih. Nemška brza bojna letala so napadla posamezne cilje v vzhodni Angliji.

Rumunsko vojno poročilo

Bukarešta, 22. maja. Rumunsko vrhovno poveljništvo objavlja o bojih 21. maja:

Ob spodnjem Dnepru so bili krajevni spopadi na področju Crigoriopola. Naše čete so privedle več sto ujetnikov ter zaplenile mnogo vojaškega materiala. V srednji Besarabiji in v Moldaviji ni bilo posebnih dogodkov.

K angloameriški ofenzivi v Italiji

Berlin, 21. maja. »Deutsche Allgemeine Zeitung« ugotavlja, da je anglo-ameriški napad na ozemljno južnem koncu italijanskega bojišča že četrta velika akcija proti nemški obrambni fronti južno od Rima. Novi poizkus, da bi si ob obalni cesti in po dolini Lirja napravili pot v Rim, so Nemci že pričakovali.

Novo italijansko podjetje zaveznikov ni toliko namenjeno za prekončenje Apeninov, temveč hoče bolj, z nakopitjem orožja, materiala in ljudi prisiliti nemško obrambo, da bi v večjih koncentracijah in tem odseku odtegnila čete z možnih ali pričakovanih bojišč. List piše dobesedno: »Skoraj po desetih dneh te ofenzive vidimo, da so morali branilci sovržniku sicer res prepustiti nekaj ozemlja in nekaj krajev, da pa sta morali obe zavezniški armadi za to plačati celo za casinske razmere neverjetno visoko ceno človeških življenj. Casino sam je bil izprazen, ker je general Alexander po tem operacijskem načrtu hotel po grenkih skušnjah prejšnjih mesecev sedaj Casino obiti; ta obkoljevalni manever pa je bil z relativno majhnim odnimkalnim pokretom preprečen.«

List označuje kot samo po sebi umevno, da smatrajo na nasprotni strani to ozemeljsko pridobitev za pomembno vojaško dejanje. Ker vlada na vzhodu še vedno velik mir, si zapadni zavezniki še bolj prizadevajo, da bi dali veliki vsebinski invaziji močno viden uvod, namesto tega pa se mora ugotoviti, da nemško vojno vodstvo tudi kljub temu napadu velikega obsega, ki naj bi vezal sile, vedno odločno izvaja svoje sklepe in daje operativnemu poteku dogodkov tiste poteze, ki se mu zde v danih prilikah najprimernejše. List poudarja, da so zavezniškovi propagandisti sedaj iz znanih razlogov podčrtujejo, da bi bilo napačno, ako bi zavezniško javno mnenje čakalo le na zapadni bojišče, temveč, da mora upati na »kombinirani trkotni napad«. Boljševikom bo torej zopet pripadla večina krvnih žrtev. V vojaškem pogledu pa se iz izjav nasprotnega tabora lahko spozna, da sli neugodni vojaški položaj sovražnika v vzhodni Aziji k zaključku v Evropi.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« zaključuje: »Medtem se politično jasni položaj in postajajo sovražnikov nameni vedno bolj vidni. Versajške neumnosti hočejo še povečati, kar nam dokazuje ta načrt sovjetske države ob Kielskem prelivu in sovjetske republike okrog Carigrada in Dardanel. Narodnoosvobodilne pravice Nemcev, Turkov in ostalih narodov bi zopet radi potenciali. Proti tej miselnosti obstoji le sredstvo boja do skrajnosti, zlasti se, ker so sovražniki cilji danes pred vsem svetom jasno vidni.«

Uničevanje italijanskih umetniških zakladov

Milan, 22. maja. Italijanski glavni stan je objavil nadaljnji pregled terorističnih napadov angloameriških bombnikov, ki so bili izvedeni v zadnjih dneh na mesta se-

verne in srednje Italije. Poleg številnih ljudi so postali žrtve sovražnikovih bombniških napadov tudi številni stanovanjski predeli, cerkve in dragoceni umetniški zakladi. Med Chiusiem in Cettono je bila napadena vatikanska avtomobilska kolona, ki je imela jasno vidne vatikanske znake in je vozila živila za rimsko prebivalstvo. V Livornu so sovražni letalci metali težke bombe povprek na cerkve, kulturne ustanove in stanovanjske hiše. Pri tem je bila porušena katedrala iz 16. stoletja. Nadalje je bila poškodovana v Livornu dragocena zbirka dokumentov iz zgodnjega srednjega veka. Bombe so padle tudi na pokopališče in so tamkaj povzročile težka razdejavanja. Zlasti težak terorističen napad je bil izvršen na Genova in na kraje ob obali. V Parmi so bili popolnoma porušeni guvernerjeva palača, bivši sedež parmskih vojvod, pinakoteka, državni arhiv in gledališče Farnese.

Z bombami na begunce

Lviv, 21. maja. Ob koncu marca na vzhodnem bojišču sestreljeni sovjetski letalski poročnik 27. letalskega polka Stjepan Sarpink je izjavil, da je njegov polk pred dvema mesecema dobil tajno naročilo, naj z bombami in streljanimi napade vse begunske kolone, ki hočejo za nemškimi bojišči priti z bojneja področja na varno. S tem naj bi letala izzvala paniko ter motila promet na avtomobilski cesti.

Teroristični letalski napadi

Beograd, 21. maja. Anglo-ameriški teroristični napad na bosansko mesto Bihač je zahteval nad 400 smrtnih žrtev. Bili so skoraj izključno civilisti. Bombe so padle v glavnem na mestne predel, kjer prebivajo revnejši sloji.

Beograd, 21. maja. Sedem anglo-ameriških lovskih bombnikov je vzhodno od Splita obstreljevalo nemško sanitetno vozilo, ki je imelo jasne znake Rdečega križa.

„Pester Lloyd“ proti švedskemu stališču

Budimpešta, 20. maja. Proti švedskemu poročanju ter proti švedskemu tisku piše »Pester Lloyd« v četrtek v daljšem članku.

List pravi, da je opaziti v švedskem tisku v zadnjih mesecih na žalost neko smer, ki se vedno bolj oddaljuje od pojmov »nevtiralnosti« in »objektivnosti«. »S pojmom etike v tisku sploh ni združljivo«, tako pravi list, »da še danes, ko že dalj časa obstoja možnost točnih vesti iz madžarske prestolnice, švedski tisk z velikim poudarkom objavlja nasprotnikove vesti, dočim v njem ni opaziti niti ene same madžarske novice.«

Nato vprašuje, ali je švedskemu tisku res tako neprijetno, da vlada na Madžarskem ustavna vlada, da vladata mir in red in da so še države, ki se odločno upirajo moskovskim imperialističnim stremljenjem ter se bore do zadnjega. Izgleda skoraj, kakor da bi bilo pri švedskem tisku vse to res. To spoznanje pa Madžarsko neprijetno zadeva.

Stališče švedskega tiska, ki ga list pojasnjuje z nekaterimi značilnimi primeri, je tako očitno, da je treba nujno izjavljati vse odgovarjajoče zaključke.

Črn novinar na Rooseveltovih konferencah

Bern, 22. ma. Kakor javlja »United Press« iz Washingtona, se sedaj prvič v zgodovini Zedinjenih držav udeležuje Rooseveltovih sestankov z novinarji tudi neki črn novinar.

SPORT

Hermesova priprava za jubilej

Hermes — Mars 7:2 (5:0)

Ljubljana, 22. maja

Cisto zares in kar z lepaki napovedana prijateljska tekma med najresnejšima tekmečema večnega domačega nogometnega prvaka za drugo najbolje mesto v ljubljanski nogometni družini je to pot zastala za pričakovanj. Res je, da je Hermes na predvečer svojega jubilejnega nastopa zabeležil še eno svojih krepkejših zmag po prav poletni in koristni igri, zato pa se Mars pri vsej dobri volji ni mogel dvigniti preko skromnega povprečja niti v nobeni fazi igre resno ogroziti uspeha Hermežanov. Igra je tako tudi izubila na napetosti, kar so poznalci razmer menda slutili v naprej, saj se je na igrišču zbralo komaj dobrih 200 gledalcev.

Hermes je včeraj v svojo enajstoročico doletel nekaj novih moči, od katerih sta se posebno izkazali ob krili. Lepo je zaigral tudi Razbornik II, česar pa ni moglo trditi o levem braniku. Dobro igro so pokazali tudi krilci, ki so bili predvsem uspešni v graditvi zmerom novih ofenzivnih potez proti nasprotniku. Mars se ni mogel ves čas uravnati medsebojno in tako je vse breme Hermesovega pritiska slovelo na nekaj posameznikov ki pa tudi niso mogli preprečiti neizbežnega poraza. Če Marsovi ne bodo dobili močne injekcije s pomladitvijo svoje enajstoročice, se jim vsaj zaenkrat niti v tem skromnem okolju ne obetajo posebne lovorike.

Igra sama je bila od odmora nekam medla, čeprav je padlo še v teku časa kar pet golov za zmagovalce; pozneje pa so se v naprej poraženi le nekoliko razgibali ter bolj po krivdi nasprotnikove obrambe kakor po lastni zaslugi zadeli tudi dvakrat v živo.

Predtekme med Hermesom B in Zabjakom ni bilo. Če velja pravilo o disciplini v sportu za prvake in rekorderje, velja še bolj za vse tiste, ki so šele stopili na pot, da bi dosegli prve uspehe v sportnem tekmovalstvu.

S tekalščem po svetu

Dva nova svetovna rekorda
V olimpijskem stadionu v Amsterdamu je bila pred kratkim velika lahkoatletična prireditelja, na kateri je uspelo zrušiti enega ženskih svetovnih rekordov. Fanny Blankers-Koen je pretekla progo 100 y v rekordnem času 10,8 sek. ter tako izboljšala za dve desetinki sekunde dosedanj svetovni rekord Južnoafrikanke Burke. Druga je bila Gerard Koudijs, ki je izenačila stari svetovni rekord.

Damska stafeta v sestavi Fanny Blankers-Willi Adema-Nelly Timmer in Gerard Koudijs je podrla na isti prireditvi 15 let stari rekord na progi 4x110 y s časom 48,8 sek. Dosedanji rekord so branile Angležinke s časom 49,8 sek. Prireditelji pa je treba, da je nemška stafeta, ki brani svetovni rekord na progi 4x100 m, ki je samo za 2,25 m krajša, dosegla še boljši čas od sedanjega rekorda.

V metu diska je isti dan zmagala van Innessink z znakmo 39,70 m, v skoku v višino pa Nidda van Balen-Blanken z višino 1,55 m.

V tekmovalstvu gospodov je zmagal v teku na 100 m van Osta v 10,8. Blok na 400 m v času 50,7, Bouman na 800 m v 1:48. Svijskhuus v teku na dve milj v rekordnem času 9:16,6. Takken v troskoku s 13,44 m in de Brium v metu krogla s 14,14 m ter v metu diska z 42,35 m.

Disk preko 52 m

Mladi italijanski metalec diska Giuseppe Tosi je pri nedavnem nastopu v Rimu presenetil z izvrstnim metom v disku, ki ga je zalual 52,14 m daleč. S tem metom je postavil takoj za pričetek sezone rezultat, ki ga v zadnjih letih še ni dosegel noben evropski atlet.

Nekaj zanimivih podatkov iz bolgarskega sportnega življenja. Kljub letalskemu terorju in posledicam vojne sploh vlada v Bolgariji živahno sportno življenje, ki je v glavnem prav za svoj zelo mlado. V letu 1965. so bila v Sofiji ustanovljena prva telovadna društva, ki so bila izrazito narodna ter so se udeleževala v revolucionarnih in protiturskih osvobodilnih gibanjih. Sele 30 let pozneje je bila priključena v življenje zveza bolgarskih telovadnih zveza »Junaki«. Malo pred prvo svetovno vojno so pričeli Bolgari gojiti nogomet, ki je postal kmalu zelo priljubljen. Po prvi svetovni vojni je zavzel sport večji razmah in kmalu potem je bila ustanovljena »Bolgarska nacionalna sportna federacija«, ki je obsegala poleg nogometa še lahko atletiko, tenis, hokej in zimske sporte. Pozneje je pristopila še kolesarska zveza, zveza tujskoprometnih društev in zveza za vodne sporte. Tem zvezam se je pridružil še bolgarski olimpijski odbor in bolgarska zveza strelcev. Prvo mednarodno nogometno tekmo so odigrali Bolgari leta 1924, in sicer 21. maja, torej prav pred 20 leti na Dunaju proti Avstriji. Bolgari so bili takrat poraženi z 0:6. Nato so sledile tekme z Irsko, Turčijo, Rumunijo in tudi v vseh teh tekмах so bili Bolgari poraženi. Pozneje si je bolgarski nogomet lepo opomogel in posebno v zadnjih treh letih so bolgarski nogometaši zabeležili nekaj prav častnih izidov.

SK Mars. Pozvam vse člane odbora na odborovo sejo, ki bo v torek 23. t. m. ob 20 v gostilni »Predovič«, Mesarska c. 1. — Tajnik.

SK Mars. Pozivajo se vsi igralci, ki imajo veselje do nogometa, da se udeležijo treningov ob torkih in četrtnih ob 18. ure telovadnice za kolinsko tovarno. V četrtek 25. maja po treningu bo važen sestanek. — Odbor.

SK Iztek. Ob sredah in petkih strogo obvezni trening za mladino, juniorje in I. moštvo. Mladina ob 16. do 18. potem pa vsi ostali. Prihajajte točno! Načelnik.

Iz sodne kronike

Stroge kazni za črnoborzižance

Razprave zaradi prestopkov po uredbi o maksimalnih cenah in racionalni potrošnji so tudi letos tu pa tam pred okrajnim sodiščem. Razlika pa je v tem, da je presoja teh prestopkov zdaj strožja kakor lani. Kazni so višje (lani običajno 7 dni za prvi prestop, letos pa nekaj mesecev in še visoka kazen v denarju).

V soboto se je morala zaradi črnoborzižanskega prestopka zagovarjati neka vrhniška gospodinja, žena strojarja. Kupila je 42 kg težkega telička po 47 kr in ga razprodajala po 65 kr kg. Maksimalna cena za teličje meso je sedaj 16 kr. Tri kg in pol mesa je prodala nekam železničarju iz Ljubljane. Temu so meso zaplenili in nato poskali: še prodajalko, kjer so mogli zapleniti edinoleso še kožo. Obtoženka je dejanje priznala. Doselej še ni bila kaznovana. Razen prestopka po uredbi o cenah je bila obtožena tudi prestopka po naredbi o razdeljevanju racionalnih živil. Sodnik jo je spoznal za krivo po obtožbi in jo obsodil na 3 mesece zaporu in 5000 lir denarne kazni ali 100 dni nadomestnega zapora. Sodišče je obenem potrdilo zaplenbo kože in mesa, ki se je našlo pri železničarju.

Usodna listina

Zanimiva je bila razprava proti ženski, ki se je morala zagovarjati zaradi poskusa majhne vplodne tatvine. Obtoženka, o kateri pišemo, je bila že kaznovana zaradi tatvin. Svoje grehe pa je izvršila v zgodnji mladosti. Konec je se je preživljala posteno. Pred 10 leti je bila ponovno kaznovana zaradi večje tatvine. Potem ni več kradla. V obtožnici očitano dejanje je tajila. Spretno je zavračala obremenjujoče izpovedi edine priče. Branilci ji je pri tem v znatni meri pomagali, tako da so bili poslušalci prepričani, da mu bo uspelo obtoženko rešiti vsake krivde in kazni.

Zgodilo pa se je nekaj nepričakanega. Komaj se je branilec vsedel v prepičanju, da je dobro opravil, so se odprla vrata razpravne dvorane in vstopil je sluga. V roki je nesel listino, ki jo je izročil predsedniku. Ta jo je

pregledal in povedal, da gre za sodbo iz procesa proti obtoženki pred 10 leti. Na splošno presenečenje je ugotovil, da je bila obtoženka pred 10 leti kaznovana zaradi prav take tatvine, kakršni ji je tokrat očitana obtožnica. Sodnik so spoznali obtoženko za krivo in jo obsodil na manjšo zaporno kazen. Žena je takoj prijavila revizijo in priziv.

Z Gorenjskega

Počastitev zmagovalcev v poklicnih tekmah. Poročali smo že, da so dobili dne 1. maja zmagovalci v poklicnih tekmah svoja priznanja. Tudi na Jesenicah so v nekem podjetju proslavili krajevne zmagovalce. Izročene so jim bile zmagovalne listine, poleg tega pa je vsak dobil še neko knjigo. Za krajevne zmagovalce so bili proglašeni: Alojz Kapus, Janez Arnez, Janez Mesner, Jožef Zidar, Matej Klinar, Franc Stihler, Anton Spec, Alojzija Ulčar, Marija Oblak, Franciška Janežič, Ivana Petermu in Pavla Ceferin.

7375 mladeničev se je učilo smučanja. V minuli zimi se je po podatkih celovskega dnevnika na Koroskem učilo smučati 7375 mladeničev.

Zaključek zimskih tečajev za deželanke. Sola za izobraževanje kmečkih žena v Kranju je 15. t. m. zaključila svoje zimske tečaje. Ob tej priložnosti so dekleta predala majhno svečanost. Prepevala so in dekletomirala, potem pa je govorila voditeljica šole ga. Trippova ter se zahvalila vsem za pomoč. Okrožni vodja dr. Pfliegerl se je bodečim gospodinjam zahvalil za hrabro zadržanje na izpostavljenih mestih in naglašal potrebo vsesplošnih naporov sil v prehranjevalnem gospodarstvu.

Smrt na boljšem. Dne 10. aprila je padel na boljšem 24letni deseterik Anton Hudelist iz Gurč pri Velikovu. Anton je najmlajši izmed petih bratov, od katerih sta Peter in Matija že darovala svoje življenje za domovino. — Dne 7. aprila je v starosti 21 let padel na vzhodni fronti vojak v SS oklopnem grenadirskem polku Alojz Obilnik iz Celovca. Sledil je svojemu bratu Ignacu Obilniku, ki je padel na vzhodni fronti 30. marca leta 1942.

V Celovcu so umrli: 74letna posestnica Marija Mickl, 44letni invalid Julij Handk, 33letni šofer Jožef Ebner, 65letni strokovni učitelj v pokloju Jurij Lora in 79letna rentnica Marija Makova.

O četnikih, partizanih in banditih je predelki petek v Celovcu predaval SS Sturmabführer Karel Fritz. Nesreče. Levo nogo si je zlomila pri padcu 32letna serviska Eliza Nackerl iz Celovca, 68letni delovodja Albert Thomas iz Bistrice je zaradi eksplozije nekakega aparata dobil opekline po obrazu, poškodovan pa si je tudi oči. Obnašalca se zdravila v celovski bolnišnici.

Poldrugo leto je za ukradeni obleko. Delavka Aleksandra Mačohina si je prisvojila pri nekem letalskem napadu v letošnjem januarju že precej poškodovano žensko obleko. Namesto da bi obleko vrnila lastnici, si jo je pridržala. Pred sodiščem v Celovcu je bila tatvica obsojena na 18 mesecev ječe.

S štajerskega

Okrajna kmetijska vodstva so določila posebne govorilne dneve, da bi ob drugih dneh lahko zmagovala veliki porast dela. Mnogi kmetje soddajo, da lahko kadar koli v vsaki majhni zadevi nadlegujejo kmetijsko vodstvo z vožnjo v mesto, zraven tega pa trditjo čas in denar. Poslej lahko prihajajo stranke h kmetijskim poverjenikom le enkrat v tednu.

Ob zapiski starega blaga priporočajo listi, naj vsakdo netančnega poborska po omahar in predaliti. Tu se najde še marsikatero pozabljenca malenkost. Zlasti opozarjajo listi na nekdajne trde ovrtnike, ki so se decela iz mode ali pa lastniku niso več prav. Če se zberó sami taki, ne več uporabljeni platneni komadi, se bo nabrala presnetljiva velika kopica, ki bo dobila služila novemu namenu.

Prof. Roman Klasinc, ki je prejšnja leta služboval v Mariboru, je zdaj profesor na državni visoki šoli za glasbeno vzgojo pri Gradcu. Preteklo sredo je priredil v okviru štajerske glasbene prosvete klavirski koncert v dvorani komorne glasbe v Gradcu. Na sporedu so bili: Scarlatti, Beethoven, Debussy in Reger. Kritika pravi, da je Klasinc dosegel pri Regeju največji uspeh in da je moral dodajati.

V Slovenski Bistrici je mladina meščan-ke šole uprizorila na šolskem vrtu pravi-lijeno igró »Gosja pastirica«. Igra je prav dobro uspela, zlasti so ugajale vmesne pesmi. Predstavo sta pripravili strokovni učitelji Steharnig in Pailer, kostume pa je napravila učiteljica Barz.

Odlikovanje v Trbovljah. Na svečani prireditvi v Trbovljah je okrajni vodja Eberhardt po gauliterjem naročilu izročil odlikovanja nekaterim močnem trboveljskega okrajja, ki so se posebno odlikovali, in je obenem sprejel v stranko nekatere mladinske voditelje, ki so se posebno obnesle. Na svečanosti je igral trboveljski simfonični orkester.

Mali oglasi

Službo dobi

Družina

treh odraslih oseb, išče po-

steno, pečno dekle od 15

let dalje — za lažja gospo-

dinstva dela. Vse po dogo-

voru. Zlasti se pri: Ka-

dive Antona, trgovina, Sv.

Petra nasp. 1. 1207-14

SLUŽBINJO

1 ali 2, pridni, pošteni, za

obdelavo vinogradne pose-

sti pri Novem mestu, spre-

mem. Stanovanje, boljši

dnevni zaslužek in za trud

dobre obdelave odškodnina

v blagu. Ponudbe na ogl.

odd. Jutra v Ljubljani ali

Novem mestu pod »Nove

mesto« 12471-12

GOSPODINSKO

pomočnik, večje kuhe,

iščem. Ponudbe na ogl.

odd. Jutra pod »Pošto«

pomočnika« 12469-9

MOCAN MOSKI

za razna prevoznika dela,

dobro službo. Naslov v ogl.

12466-12

STENODAKTILOGRAFO

perfektno, po možnosti z

znanim nemščino spreje-

mo takoj. Predstaviti se

očeno med 8. in 12. ter

15. in 18. ure v Beetho-
novi 4/III, desno. 12462-12

Zasluzek

SIVILJO NA DOM

iščem za takoj. Kratkoro-

ni, 19. 12479-3

Vajenciki

VAJENCA

ki bi imeli resno voljo

učiti se mlarske obrti,

sprejme takoj Umek,

Kogeljeva 74. 11897-44

Prodaj

PRAVIL JUTA VREČA

lepo, dokler zaloge traja,

ugodno naprodaj: »Petro-

novski«, Ljubljana, Ciril-Me-

todova 35a, pri Trčevski. 1-377-6

PLETILNI STROJ

(jacquard), Diamant 9/80,

prodaj. Ogljed od 9. do

17. Naslov v ogl. odd. Ju-

tra« 12150-6

COKOLADA

na razpis, mala partija,

Trst, via Commerciale 5/II,

srednja vrata. 12060-6

RABLJENE ČEVLJE

kupujem in prodajam.

Klavar, Vošnjakova ul.

4. 12009-6

MOSKO KOLO

brez gum, in šivalni stroj

Singer, prodaj. Vodmatska

1/III, Moste. 12460-6

RADIO

štiricevni in trocevni, B-

trumpeto (kompletno), Es-

trumpeto, vse v prav do-

brem stanju, prodaj. Ogljed

od 12. do 15. ure: Povse-

tova 2/II. 12459-6

OBLEKO

modro, za obhajilo ali za

birno, za 7. do 10. letnega

dečka, prodaj. Rohbova

ul. 25. 12456-6

Ca. 1000 kg SLAME

prodaj. Lepodvorska 15. 12454-6

CRNO OBLEKO

lepo, z modrimi hlačami,

prodaj. Kozjek, Celovska

cesta 24/I. 12452-6

Kompletno POSTELJO

s posteljno omario in oto-

maro prodaj. Voda, Tr-

žaska 48/I. 12098-6

ZENSKO KOLO

dobro ohranjeno, prodaj.

Naslov v ogl. odd. Jutra»

12473-6

GLOBOK VOZICEK

lep, predvojni, otroško sta-

tvo in kočarja s stojalom,

prodaj. Skaza, Janjeva 2,

podprizidje. 12448-6

KLAV. HARMONIKO

80 basov, novo, zelo ugod-

no prodaj. Naslov v ogl.

odd. Jutra» 12445-6

OTROŠKI VOZICEK

globok, dobro ohranjen,

prodaj. Wolfova 4, dvo-

rišče. Ogljed od 8. do 12.

12470-6

PRASICA

ca. 45 kg težkega, prodaj.

Kodeljevo, Povsetova 96/I.

12484-6

K

ELEKTRICNI STROJ

za čiščenje parketov, sko-

raj nov, prodaj. Ogljed od

mo 9. do 12. ure. Na-

slov v ogl. odd. Jutra»

12467-6

DVE OBLEKI

primerni za birno za dečka

do 12 let, prodaj. Salon

»Ježek«, Ulica 3. maja.

12464-6

OTROŠKI VOZICEK

globok, predvojni, dobro

ohranjen, prodaj. Langu-

sova 21. 12476-6

SIVALNI STROJ

orig. Singer v dobrem sta-

niju, s pokrovom, ugodno

prodaj. Kamniška 13.

12475-6

PRODAM:

ležalni stol, dolgo karniso,

dobre moške čevlje, visoke,

št. 42, lepe nore usnjene

sualide št. 38, Zvezna 14,

klet. (Moste). 12474-6

PISALNI STROJ

prenosni, nov, in pisarniški,

prodaj. Ogljed od 9. do

16. in od 14. do 15. ure.

Naslov v ogl. odd. 12481-6

PISALNI STROJ

prenosni, nov, z našo ta-

sturo, prodaj. Naslov v

ogl. odd. Jutra» 12480-6

KOZJE

od koščkov, na dlako

ustrojeno, prodaj. Naslov

v ogl. odd. Jutra» 12477-6

SIVALNI STROJ

prvotne znamke, šiva na

preji in nazaj, poceni pro-

staj. Ogljed od 9. do 10.

in od 14. do 15. ure. Na-

slov v ogl. odd. Jutra»

12483-6

MRČES IN GOLAZEN:

ušji, stence, bolhe, črtnice,

molje, miši, podgane, vo-

luharje in hramorje zanesli-

vivo pokončate s strupom,

ki ga dobite v drogeriji

KANC, Zidovska ulica 1.

11806-6

PEGR IN LISAJ

Vam zanesljivo odstrani

Alba krema. — Drogerija

Kano, Zidovska ulica 1.

11805-6